

2

Manieren van lezen

Sleutels bij de oefeningen

Oefeningen met signaalwoorden

Waarom heeft een zebra strepen?

	Signaalwoorden of signaalformulering	Betekenis
1	kan verklaard worden vanuit	<i>verklaring</i>
2	Door	<i>oorzaak / gevolg</i>
3	dus	<i>oorzaak / gevolg</i>
4	Daardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
5	Op die manier	<i>oorzaak / gevolg</i>
6	bijvoorbeeld	<i>voorbeeld</i>
7	Ooit	<i>tijdsvolgorde</i>
8	door	<i>oorzaak / gevolg</i>
9	want	<i>verklaring</i>
10	om	<i>doel / middel</i>
11	daardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
12	ook	<i>opsomming</i>
13	dus	<i>oorzaak / gevolg</i>
14	Ten eerste	<i>opsomming</i>
15	want	<i>verklaring</i>
16	Verder	<i>opsomming</i>
17	Hoewel	<i>tegenstelling</i>
18	namelijk	<i>verklaring</i>
19	Wanneer	<i>tijdsvolgorde</i>
20	waardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
21	dus	<i>oorzaak / gevolg</i>

	Signaalwoorden of signaalformulering	Betekenis
22	Ook	<i>opsomming</i>
23	namelijk	<i>verklaring</i>
24	Op die manier	<i>verklaring</i>
25	daardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
26	want	<i>verklaring</i>
27	laatste voordeel	<i>opsomming</i>
28	waardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
29	minder ... dan	<i>vergelijking</i>
30	Kortom	<i>samenvatting</i>

Suikerbelasting

	Signaalwoorden of signaalformulering	Betekenis
1	maar	<i>tegenstelling</i>
2	komt vooral door	<i>oorzaak / gevolg</i>
3	want	<i>reden / verklaring</i>
4	meer dan	<i>vergelijking</i>
5	in 2014	<i>tijdsvolgorde</i>
6	Daarvóór	<i>tijdsvolgorde</i>
7	Daarna	<i>tijdsvolgorde</i>
8	nu	<i>tijdsvolgorde</i>
9	nog twee jaar	<i>tijdsvolgorde</i>
10	Na die periode	<i>tijdsvolgorde</i>
11	omdat	<i>reden / verklaring</i>
12	omdat	<i>reden / verklaring</i>
13	namelijk	<i>reden / verklaring</i>
14	daardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
15	zoals	<i>vergelijking</i>
16	Verder	<i>opsomming</i>
17	om te	<i>doel / middel</i>
18	In 2013	<i>tijdsvolgorde</i>

	Signaalwoorden of signaalformulering	Betekenis
19	namelijk	<i>reden / verklaring</i>
20	bovendien	<i>opsomming</i>
21	na	<i>tijdsvolgorde</i>
22	want	<i>reden / verklaring</i>
23	omdat	<i>reden / verklaring</i>
24	echter	<i>tegenstelling</i>
25	daardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
26	waardoor	<i>oorzaak / gevolg</i>
27	ook	<i>vergelijking</i>
28	dus	<i>conclusie</i>

4

Oriënterend en globaal lezen

Sleutels bij de oefeningen

4.3 Oefenen met oriënterend en globaal lezen

Opdracht 1 Kopjes bij tekstjes zoeken

Bepaal zo snel mogelijk (binnen enkele minuten) welke titel bij welk tekstje hoort.

Titel	Hoort bij tekstje
Professor ligt drie dagen onder boeken	3
Gevangene stookt alcohol in cel	5
Mango-aanval bezorgt vrouw uit Venezuela appartement	1
Verwisselde baby's	6
Schildpad krijgt wielen na rattenaanval	2
Man maakt ritje in politieauto	8
Inbreker geeft baby de fles	7
Oma berooft jongemannen	4

Opdracht 2 Bij welk kopje moet je de informatie zoeken?

Oefentekst 1: Tweede Kamerverkiezingen

Vragen bij de oefentekst: Tweede Kamerverkiezingen

- 1 Sorel is haar paspoort kwijt. Ze vraagt zich af of ze zich bij het stembureau ook kan identificeren met haar rijbewijs. Onder welk kopje kan ze opzoeken of dat mogelijk is?
 A kopje 1
 B kopje 4
 C kopje 7

- 2 Gerrit heeft de Nederlandse nationaliteit, maar hij woont in Colombia. Waar vindt hij informatie over de manier waarop hij kan stemmen?
- A kopje 1
 B kopje 2
 C kopje 6
- 3 Mercedes woont in Almere, maar ze werkt in Amsterdam en meestal is ze pas om 21.00 uur 's avonds thuis. Waar kan ze meer informatie vinden over de mogelijkheden die ze heeft om toch haar stem uit te brengen?
- A kopje 4
 B kopje 5
 C kopje 5 of kopje 6
- 4 Belgien zit in een rolstoel en ze vraagt zich af of alle stembureaus wel voor haar toegankelijk zijn. Bij welk kopje kan ze meer informatie vinden?
- A kopje 3
 B kopje 4
 C kopje 5
- 5 Omer is aan het studeren voor het examen Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM). Hij moet ook iets weten over de taken en bevoegdheden van de kandidaten die benoemd zijn in de Tweede Kamer. Onder welk kopje kan hij het beste kijken voor meer informatie?
- A kopje 3
 B kopje 9
 C kopje 10

Oefentekst 2: IKEA

Vragen bij de oefentekst: IKEA

- 1 Kasia wil een keukentafel kopen bij IKEA maar hij is te zwaar om zelf te vervoeren. Ze wil weten of de tafel bij haar thuis kan worden gebracht. Op welk kopje moet zij klikken voor meer informatie?
- A kopje 1.6
 B kopje 4.2
 C kopje 5.2

- 2 Amel heeft een badkamerkast bij IKEA gekocht, maar haar man Pieter is niet zo handig en hij wordt altijd boos als hij iets in elkaar moet zetten. Amel wil daarom dat IKEA de kast in elkaar zet. Op welk kopje moet ze klikken voor meer informatie?
- A kopje 1.3
 - B kopje 4.2
 - C kopje 4.3
- 3 Mohammed heeft van zijn bedrijf VVV-geschenkbonnen gekregen en daarvoor wil hij graag bij IKEA een nieuwe tuinstoel kopen. Op welk kopje moet hij klikken om te zien of dat mogelijk is?
- A kopje 1.2
 - B kopje 1.2 óf kopje 2.5
 - C kopje 2.5
- 4 Umberto heeft niet zoveel geld maar hij heeft heel hard nieuwe stoelen nodig. Waar kan hij op klikken om te zien of er goedkope stoelen te koop zijn bij IKEA?
- A kopje 1.1
 - B kopje 3.1
 - C kopje 3.4

Oefentekst 3: Veelgestelde vragen aan ROC TOP

Vragen bij de oefentekst: Veelgestelde vragen aan ROC TOP

- 1 Ekim heeft zich via de website van ROC TOP aangemeld voor een opleiding op niveau 4, maar na twee weken heeft hij nog niets gehoord. Onder welk kopje kan hij informatie vinden over wat hij moet doen?
- A kopje 3
 - B kopje 8
 - C kopje 9
- 2 Doyna heeft een vmbo-diploma 'Gemengde leerweg' en zij wil uiteindelijk zo snel mogelijk een hbo-opleiding volgen. Op welk niveau kan zij zich het beste inschrijven?
- A niveau 2
 - B niveau 3
 - C niveau 4

3 Soare heeft zich aangemeld bij ROC TOP voor een BBL-opleiding, maar ze weet niet of ze aan alle voorwaarden heeft voldaan. Onder welk kopje vindt ze meer informatie over wat ze allemaal moet doen om de inschrijving definitief te maken?

- A kopje 2
- B kopje 7
- C kopje 10

4 Zofia is 19 jaar en ze wil een mbo-opleiding volgen bij ROC TOP. Ze kiest voor de BBL-leerweg en ze wil weten of ze voor deze leerweg studiefinanciering kan krijgen om het lesgeld te betalen. Bij welk kopje moet ze zoeken?

- A kopje 2
- B kopje 4
- C kopje 5

5 Bashir kiest voor een opleiding bij ROC TOP, maar hij is bang dat hij te laat is om zich aan te melden want het is al 1 april geweest. Bij welk kopje kan hij zien of hij zich nog kan aanmelden?

- A kopje 1
- B kopje 6
- C kopje 7

5

Zoekend en intensief lezen

Sleutels bij de oefeningen

Oefentekst 1

1	Ze (regel 2)	<i>de medewerkers van het pizzeriarestaurant</i>
2	deze (regel 3)	<i>de 48-jarige vaste klant</i>
3	Ze (regel 4)	<i>de medewerkers van het pizzeriarestaurant</i>
4	hij (regel 4)	<i>de 48-jarige vaste klant</i>
5	ze (regel 5)	<i>de medewerkers van het pizzeriarestaurant</i>
6	hem (regel 5)	<i>de 48-jarige vaste klant</i>
7	wat (regel 6)	<i>het licht brandde maar er deed niemand open.</i>
8	Ze (regel 7)	<i>de medewerkers van het pizzeriarestaurant</i>
9	Deze (regel 7)	<i>de hulpdiensten</i>
10	hem (regel 8)	<i>de 48-jarige vaste klant</i>

Oefentekst 2

1	er (regel 1)	<i>het verwarren van namen</i>
2	ze (regel 2)	<i>namen</i>
3	ze (regel 2)	<i>namen</i>
4	Ze (regel 6)	<i>Mensen</i>
5	die (regel 7)	<i>namen van familieleden en vrienden</i>
6	die (regel 9)	<i>naam van een gezinslid</i>
7	dat (regel 10)	<i>dat mensen namen van gezinsleden verwarren met de naam van de hond</i>
8	deze (regel 10)	<i>de hond</i>

5.4 Oefenen met zoekend en intensief lezen

Oefentekst 1

Vraag bij oefentekst 1: Is een strandwandeling beter voor de nachtrust dan een boswandeling?

Is een strandwandeling volgens Ronald Veldhuizen beter voor de nachtrust dan een boswandeling?

- A Ja, dat blijkt heel duidelijk uit het onderzoek van Ratcliffe.
- B Waarschijnlijk niet, want dat kan niet uit het onderzoek van Ratcliffe geconcludeerd worden.
- C Waarschijnlijk niet, want uit het onderzoek van Ratcliffe blijkt dat een boswandeling beter is voor de nachtrust.

Bespreking: Antwoord A is onjuist. De onderzoeksgegevens zijn juist niet helemaal duidelijk.

Let op: Als een antwoordoptie heel absoluut lijkt, is het vrijwel nooit het juiste antwoord.

Antwoord B is juist. In de tekst wordt de vraag gesteld: Maar klopt deze conclusie wel? en verderop zegt de schrijver van het stukje: '[...] dat het gevonden slaapverschil gewoon puur toeval kan zijn.'

Antwoord C is onjuist. Uit het onderzoek blijkt juist niet dat een boswandeling beter is. Nóg een aanwijzing dat antwoord B wel het beste moet zijn.

Oefentekst 2

Vraag bij oefentekst 2: Is het gezond om je eigen plas te drinken?

Is het volgens Martijn Katan gezond om je eigen plas te drinken?

- A Ja, maar alleen voor mensen die een beetje in de war zijn of in de woestijn verdwaald zijn.
- B Nee, het is zelfs gevaarlijk, want er zitten veel bacteriën in.
- C Nee, want er is geen enkel bewijs dat de stoffen in urine goed zijn voor de gezondheid.

Bespreking: Antwoord A is onjuist. Katan heeft het wel over verdwaalde mensen, maar voor hen is de eigen urine alleen geschikt om 'de dood ietsje uit te stellen'. Gezond is het dus niet. Bovendien wordt alleen door Sander Kersten iets gezegd over mensen die in de war zijn.

Antwoord B is onjuist. Katan zegt wel dat urine vol met bacteriën zitten, maar hij noemt dat alleen vies en verder zegt hij dat het drinken van urine niet gevaarlijk is.

Antwoord C is juist. Katan zegt inderdaad dat er 'geen enkel bewijs' is dat afvalstoffen in urine een positief effect zouden hebben.

Oefentekst 3

Vraag bij oefentekst 3: Dat geheimzinnige kleine zakje

Waarom zit er in spijkerbroeken altijd een extra zakje in een van de voorste zakken?

- A Om je sleutels in op te bergen, want die raken misschien kwijt in een grote zak.
- B Om kleine muntjes in op te bergen, want daar moet je snel bij kunnen.
- C Oorspronkelijk om een zakhorloge in op te bergen, want dat kan stuk gaan in een grote zak.

Bespreking: Antwoord A is onjuist. In de tekst staat dat je er ‘misschien’ een sleutel in op zou kunnen bergen, maar voor meer sleutels is het zakje te klein.

Antwoord B is onjuist. In de tekst staat dat je er ‘misschien’ muntjes in zou kunnen doen, maar eigenlijk heb je niets aan zo’n zakje, dus voor muntjes is het in elk geval niet bedoeld.

Antwoord C is juist. Dit antwoord komt overeen met de uitleg. In de laatste zin staat: ‘[...] werd er een extra klein zakje gemaakt om het klokje [zakhorloge] veilig in op te bergen.’

Oefentekst 4

Vraag bij oefentekst 4: Word je van verse jus net zo dik als van cola?

Word je van een glas verse jus d’orange net zo dik als van een glas cola?

- A Ja, want in een glas verse jus d’orange zit net zoveel suiker als cola.
- B Nee, verse jus d’orange is gezonder dan cola, dus je wordt er minder dik van.
- C Nee, suiker uit geperst fruit wordt langzamer opgenomen en dat is beter voor de lijn.

Bespreking: **Antwoord A is juist.** Van suiker word je dik en in een glas verse jus d’orange zit net zoveel suiker als in een glas cola.

Antwoord B is onjuist. Jus d’orange is wel gezonder, maar je wordt er toch net zo dik van.

Antwoord C is onjuist. Alleen als je de vrucht eet (en niet geperst drinkt), wordt de suiker langzamer opgenomen.

Oefentekst 5

Vraag bij oefentekst 5: Is zitten toch niet dodelijk?

Is volgens Ronald Veldhuizen zitten net zo slecht voor de gezondheid als roken?

- A Ja, want uit de studie van Richard Pulsford blijkt dat zitten inderdaad dodelijk is.
- B Nee, want uit de studie van Richard Pulsford blijkt dat het allemaal reuze meevalt en dat zitten helemaal niet slecht is voor de gezondheid.
- C Nee, want uit het grootste zitters-onderzoek tot nu toe blijkt dat zitten niet echt goed voor de gezondheid is, maar dat het risico kleiner is dan bij roken.

Bespreking: Deze vraag is lastig, omdat het niet gaat om wat de onderzoeker Pulsford vindt, maar om wat Ronald Veldhuizen, de schrijver van het stukje, vindt.

Antwoord A is onjuist. Volgens het krantenartikel, dat gebaseerd is op het onderzoek van Pulsford, is er 'geen bewijs' voor de gedachte dat zitten net zo slecht is als roken.

Antwoord B is onjuist. Ronald Veldhuizen zegt: "Laten we eens goed kijken naar een onderzoek van sportwetenschapper Robert Pulsford." Volgens Veldhuizen blijkt dat het weliswaar meevalt en dat zitten niet per se dodelijk is, maar hij zegt niet dat het 'helemaal niet slecht is voor de gezondheid, zoals in antwoord B staat.

Antwoord C is juist. Dit antwoord komt overeen met de conclusie van het stukje: 'zitten is wel dodelijk, maar de meeste stervelingen (mensen) zullen daar weinig van merken. Pulsfords nieuwe studie klopt daarom grotendeels: zitten is inderdaad toch niet dodelijk.'

Oefentekst 6

Vraag bij oefentekst 6: Hoe komt het dat de toren van Pisa scheef staat?

Hoe komt het dat de toren van Pisa scheef staat?

- A De bouwmeesters hebben in 1174 het bovenste deel van de toren een beetje scheef op het onderste deel van de toren geplaatst.
- B De bodem waarop de kathedraal van Pisa met de bijbehorende toren staat, is te zacht.
- C De toren is expres zo ontworpen, want wie komt er nou kijken naar een rechte toren?

Bespreking: Antwoord A is onjuist. Je zoekt in de tekst naar het jaartal en dan lees je dat de toren vanaf het begin al scheef stond met de oorzaak erbij: De grond onder de toren is namelijk te zacht. Die bouwmeesters worden wel genoemd en ook staat in de tekst dat ze het bovenste deel een beetje scheef op het onderste deel hebben gezet, maar dat was juist om hem een beetje rechter te krijgen.

Antwoord B is juist. Door het signaalwoord **namelijk** weet je dat daar de oorzaak staat: de grond (de bodem) is te zacht.

Antwoord C is onjuist. In de laatste zin van de tekst staat wel letterlijk: 'Want wie komt er nou kijken naar een toren die recht is?', maar dat is geen antwoord op de vraag hoe het komt dat de toren scheef is. Ook staat eerder in de tekst: 'De toren van Pisa moest natuurlijk gewoon een rechte toren worden.' Dus hij is zeker niet expres scheef ontworpen.

6

Woordenschat

6.5 Oefenen met woorden

Oefening 1 De juiste betekenis van formele woorden uit de context afleiden

1 snotneus betekent:

- A iemand die jong is en misschien niet zo ervaren is
 B iemand die verkouden is

Het juiste antwoord is A: iemand die jong en misschien niet zo ervaren is

Dat kun je opmaken uit de bijzin die erachter staat. “ik ben dan wel jong, maar ik heb toch een goede opleiding gedaan en ik heb ervaring met dit werk.”

Antwoord B is wel letterlijk wat een snotneus ook kan zijn, maar in deze context is die betekenis onjuist.

2 dient u betekent:

- A kunt u
 B moet u

Het juiste antwoord is B: moet u

Vooral in formele taal wordt ‘dienen’ vaak gebruikt in plaats van ‘moeten’ en in deze zin is het invullen van het formulier een voorwaarde, dus ‘moeten’ is beter dan ‘kunnen’ (antwoord B)

3 te allen tijde betekent:

- A alleen op een bepaalde tijd
 B altijd

Het juiste antwoord is B: altijd

Het is niet logisch als je alleen op bepaalde tijden advies kunt vragen aan de assistente. Anders zouden die tijden erbij staan.

4 verstrekt betekent:

A achtergehouden

B gegeven

Het juiste antwoord is B: gegeven.

In deze zin is 'gegeven' veel logischer dan 'achtergehouden'. Als er niets wordt 'achtergehouden' en dus alles bekend gemaakt wordt, dan zou de zin anders geformuleerd worden.

5 voor dient betekent:

A naar verwijst

B nuttig voor is

Het juiste antwoord is B: nuttig voor is

Het woord 'dienen' kan veel verschillende betekenissen hebben maar in deze context heeft het duidelijk te maken met waar je zo'n knopje voor kunt gebruiken, dus waar het nuttig voor is.

6 tevens betekent:

A altijd

B ook

Het juiste antwoord is B: ook

'Tevens' is weer zo'n formeel woord dat je kunt tegenkomen in een brief van de belastingdienst. Het betekent gewoon 'ook'.

7 probaat middel betekent:

A iets wat je moet proberen

B werkzaam middel

Het juiste antwoord is B: werkzaam middel

Als je opknapt na het eten van kippensoep, dan is dat een werkzaam middel.

8 wapenen tegen betekent:

A beschermen tegen

B vechten tegen

Het juiste antwoord is A: beschermen tegen

We kunnen koeien niet 'vechten'. Ze moeten beschermd worden tegen uierontsteking.

9 de huidige tijd betekent

A in de toekomst

B in deze tijd

Het juiste antwoord is B: in deze tijd

Er wordt een tegenstelling met vroeger genoemd, dus dan is 'in deze tijd' logischer dan 'in de toekomst'.

10 waren niet te stuiten betekent:

A men kon er niet over besluiten

B waren niet te stoppen

Het juiste antwoord is B: waren niet te stoppen

Over protesten worden in deze context geen besluiten genomen. Veel protesten zijn niet te stoppen.

11 geboden betekent:

A is niet toegestaan

B wordt sterk geadviseerd

Het juiste antwoord is B: wordt sterk geadviseerd

Oefening 2: de basisvorm (het trefwoord) van onbekende woorden bepalen

	Zin	Trefwoord
1	Ik heb het echt <u>getroffen</u> met mijn burens. Ze zijn heel vrolijk en behulpzaam.	<i>treffen</i>
2	Op school wordt te weinig kennis <u>bijgebracht</u> over verkeersregels.	<i>bijbrengen</i>
3	De reparatie van uw snorfiets zal in de komende week <u>uitgevoerd</u> worden.	<i>uitvoeren</i>
4	De kwaliteit van de haring van het visstalletje op de brug <u>wijkt nogal af</u> van die van onze eigen viswinkel.	<i>afwijken</i>
5	Er worden strenge regels <u>gehanteerd</u> bij het deurbeleid van deze dansclub.	<i>hanteren</i>
6	Onze actiegroep <u>komt op</u> voor de belangen van zeehondjes.	<i>opkomen voor</i>
7	Ik heb heel veel zin om bij mijn nieuwe baas in de kaaswinkel <u>aan de slag</u> te gaan.	<i>slag (en dan zoeken naar 'aan de slag gaan')</i>
8	Hier <u>speelt</u> ook <u>mee</u> dat opa al 88 jaar is en dus wel eens iets vergeet.	<i>meespelen</i>
9	Door zijn zware wenkbrauwen <u>komt</u> hij soms een beetje boos <u>over</u> .	<i>overkomen</i>
10	De loodgieter heeft per ongeluk in de balken van het dak <u>gezaagd</u> , waardoor er een lekkage is ontstaan.	<i>zagen</i>

Oefening 3: trefwoorden van uitdrukkingen bepalen

	Zin	Trefwoord
1	<u>Hoge bomen vangen veel wind</u> , dus op de koning of onze premier is altijd veel kritiek.	<i>boom</i>
2	Alle reden om goed <u>bij de les te blijven</u> . Anders worden er besluiten genomen waar je niet blij mee bent.	<i>les</i>
3	Bel bij problemen meteen onze service-dienst en <u>het komt voor elkaar</u> . U hoeft zich dus nergens zorgen over te maken.	<i>elkaar</i>
4	Deze methode werkt niet, dus je zult het <u>over een andere boeg moeten gooien</u> . Misschien dat je het probleem dan kunt oplossen. .	<i>boeg</i>
5	Mijn buurman <u>kan niet zo goed uit de voeten</u> met zijn nieuwe grasmaaimachine.	<i>voet</i>
6	Deze vrije methode van opvoeden was vroeger veel <u>in zwang</u> . Tegenwoordig worden kinderen juist weer wat strenger opgevoed.	<i>zwang</i>
7	Ik wil je graag komen helpen met behangen morgen, maar ik <u>houd nog even een slag om de arm</u> . Misschien moet ik overwerken.	<i>arm</i>
8	Toen de agent even niet oplette, heeft de verdachte <u>de benen genomen</u> , maar diezelfde avond is hij weer gevangen gezet.	<i>been</i>
9	Als we dit plannetje samen snel uitvoeren, dan <u>kraait er geen haan naar</u> .	<i>haan</i>
10	Gisteren <u>vielen de mussen dood van het dak</u> , maar vandaag staat er een lekker koel windje.	<i>mussen</i>

7

Oefenteksten met vragen

Maak de vragen bij hoofdstuk 7 online.

Nadat je een antwoord hebt ingevuld kun je op de knop 'controle' klikken.

Je krijgt dan direct feedback op jouw antwoord.